

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 29.11.2012
COM(2012) 710 final

2012/0337 (COD)

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS BESLUT

om ett allmänt miljöhandlingsprogram för unionen till 2020

Att leva gott inom planetens gränser

(Text av betydelse för EES)

{SWD(2012) 397 final}

{SWD(2012) 398 final}

MOTIVERING

1. BAKGRUND TILL FÖRSLAGET

Miljöhandlingsprogram har varit vägledande för EU:s miljöpolitik sedan början av 1970-talet. I linje med fördraget antas miljöhandlingsprogram i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet. Det sjätte miljöhandlingsprogrammet upphörde att gälla i juli 2012. På begäran från berörda parter, däribland rådet och Europaparlamentet, föreslår Europeiska kommissionen ett efterföljande program. Det finns fyra anledningar till förslaget. För det första kvarstår stora miljöutmaningar, trots framsteg inom vissa områden, och det finns också möjligheter att göra miljön mer motståndskraftig mot risker och förändringar i systemet. För det andra har EU antagit strategin *Europa 2020 – En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla*, som innehåller politiska riktlinjer för perioden fram till 2020. För det tredje, samtidigt som många medlemsstater kämpar för att klara den ekonomiska krisen, ger behovet av strukturreformer nya möjligheter för EU att gå mot en grön ekonomi. Vid Rio+20-toppmötet underströks slutligen vikten av den globala dimensionen.

Syftet med detta miljöhandlingsprogram är att öka miljöpolitikens bidrag till övergången till en resurseffektiv, utsläppssnål ekonomi, där de naturliga råvarorna skyddas och stärks, och invånarnas hälsa och välbefinnande tas till vara. Programmet utgör en övergripande ram för miljöpolitiken till 2020, med nio prioriterade mål som EU och dess medlemsstater ska uppnå.

Ansvar för att miljö- och klimatmålen nås delas mellan EU och dess medlemsstater. Programmet bör genomföras på lämplig nivå, i enlighet med subsidiaritetsprincipen.

2. RESULTAT AV SAMRÅD MED BERÖRDA PARTER OCH KONSEKVENSBEDÖMNINGAR

Under arbetet med förslaget gjorde kommissionen en konsekvensbedömning där hänsyn togs till de åsikter som uttryckts av andra EU-institutioner samt en rad berörda parter. Den byggde även på ett antal studier och utvärderingar. I bedömningen konstaterades att förslaget skulle vara värdefullt på flera sätt: genom att vara en strategisk ram för EU:s miljöpolitik; genom att säkerställa komplementaritet och sammanhang; genom att säkerställa förutsägbarhet och lika villkor; och genom att främja handling på alla politiska nivåer. De allra flesta berörda parter uttryckte sitt stöd för dessa slutsatser och programmets föreslagna fokus.

3. FÖRSLAGETS RÄTTSLIGA ASPEKTER

Detta förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ett nytt allmänt miljöhandlingsprogram för unionen till 2020 bygger på artikel 192.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

4. BUDGETKONSEKVENSER

Programmet i detta förslag till beslut har tagits fram i linje med kommissionens förslag till EU:s fleråriga budgetram 2014–2020.

Förslag till

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS BESLUT

om ett allmänt miljöhandlingsprogram för unionen till 2020

Att leva gott inom planetens gränser

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT
DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 192.3,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹,

med beaktande av Regionkommitténs yttrande²,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet, och

av följande skäl:

- (1) Unionen har satt som mål att bli en smart och hållbar ekonomi för alla till 2020 genom olika politiska strategier och åtgärder för en utsläppsnål och resurseffektiv ekonomi³.
- (2) En rad miljöhandlingsprogram har utgjort ramen för unionens åtgärder på miljöområdet sedan 1973.
- (3) Europeiska gemenskapens sjätte miljöhandlingsprogram upphörde att gälla i juli 2012, men många åtgärder som inleddes under programmet håller fortfarande på att genomföras.
- (4) I slutbedömningen av det sjätte miljöhandlingsprogrammet drogs slutsatsen att programmet gjorde nytta för miljön och fungerade som en övergripande strategisk vägledning för miljöpolitiken. Trots framstegen kvarstår ohållbara trender inom alla de fyra prioriterade områdena i det sjätte miljöhandlingsprogrammet: klimatförändringar,

---

¹ EUT C , , s. .

² EUT C , , s. .

³ KOM(2010) 2020 (EUT C 88, 19.3.2011) och EUCO 13/10.

biologisk mångfald, miljö och hälsa, hållbar användning av naturresurser och avfallshantering.

- (5) I slutbedömningen underströks några brister i det sjätte miljöhandlingsprogrammet som bör åtgärdas i det nya programmet.
- (6) Globala systemtrender och utmaningar knutna till befolkningsutveckling, urbanisering, sjukdomar och epidemier, allt snabbare tekniska förändringar och ohållbar ekonomisk tillväxt gör det komplicerat att hantera miljöproblem och uppnå en långsiktigt hållbar utveckling. Att säkerställa unionens långsiktiga välbefinnande kräver att ytterligare åtgärder vidtas för att komma till rätta med dessa utmaningar.
- (7) Det är nödvändigt att fastställa prioriterade mål för unionen till 2020, med siktet inställt på en långsiktig vision för 2050. Det nya programmet bör bygga på de politiska initiativen i Europa 2020-strategin⁴, däribland EU:s energi- och klimatpaket⁵, färdplanen för ett konkurrenskraftigt utsläppsnått samhälle 2050⁶, EU:s strategi för biologisk mångfald fram till 2020⁷, färdplanen för ett resurseffektivt Europa⁸ och flaggskeppsinitiativet Innovationsunionen⁹.
- (8) Programmet bör bidra till att unionens redan fastställda miljömål uppnås.
- (9) Unionen har enats om att minska EU:s utsläpp av växthusgaser med minst 20 % till 2020 (30 % på villkor att andra utvecklade länder åtar sig att genomföra motsvarande minskningar och att utvecklingsländerna bidrar i motsvarande grad efter sitt ansvar och sin förmåga); säkerställa att 20 % av energiförbrukningen kommer från förnybar energi till 2020, och att användningen av primärenergi minskar med 20 % jämfört med de beräknade nivåerna, vilket ska uppnås genom förbättrad energieffektivitet¹⁰.
- (10) Unionen har enats om att stoppa förlusten av biologisk mångfald och förstöringen av ekosystemtjänster i EU till 2020, återställa dem i den mån det går, och stärka EU:s roll i att varna för förlust av global biologisk mångfald¹¹.
- (11) Unionen har enats om att uppnå god status för allt vatten inom unionen till 2015, inbegripet sötvatten (sjöar, vattendrag och grundvatten), vatten i övergångszoner (estuarier/deltan) och kustvatten inom en nautisk mil från kusten¹².
- (12) Unionen har enats om att uppnå goda miljöförhållanden i alla havsvatten inom unionen till 2020¹³.

---

⁴ KOM(2010) 2020 (EUT C 88, 19.3.2011).

⁵ Förordning (EG) nr 443/2009, direktiv 2009/28/EG, direktiv 2009/29/EG, direktiv 2009/30/EG, direktiv 2009/31/EG, beslut nr 406/2009/EG, samtliga i EUT L 140, 5.6.2009.

⁶ KOM(2011) 112, EUT C 140, 11.5.2011.

⁷ KOM(2011) 244, EUT C 264, 8.9.2011.

⁸ KOM(2011) 571, EUT C 37, 10.2.2012.

⁹ KOM(2010) 546, EUT C 121, 19.4.2011.

¹⁰ Europeiska rådet 8–9 mars 2007.

¹¹ EUCO 7/10; rådets slutsatser 7536/10; KOM(2011) 244.

¹² Direktiv 2000/60/EG, EGT L 327, 22.12.2000.

¹³ Direktiv 2008/56/EG, EUT L 164, 25.6.2008.

- (13) Unionen har enats om att uppnå luftkvalitetsnivåer som inte medför betydande negativa effekter på och risker för människors hälsa och miljön¹⁴.
- (14) Unionen har enats om att till 2020 minimera betydande negativa effekter av kemikalier på människors hälsa och miljön¹⁵.
- (15) Unionen har enats om att skydda miljön och människors hälsa genom att de negativa effekterna av generering och hantering av avfall förhindras eller minskas, den allmänna inverkan från resursanvändning minskas och resurserna tas till vara effektivare genom att följande avfallshierarki tillämpas: förebyggande, bearbetning för återanvändning, materialåtervinning, annan återvinning, deponering¹⁶.
- (16) Unionen har enats om att eftersträva en absolut frikoppling mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring¹⁷.
- (17) Unionen har enats om att eftersträva en värld utan nettoförstöring av mark inom ramen för en hållbar utveckling¹⁸.
- (18) Unionens miljöpolitik grundas särskilt på principen om att förorenaren ska betala, försiktighetsprincipen och principen om förebyggande åtgärder samt principen om åtgärdande av föroreningar vid källan.
- (19) Åtgärder för att de prioriterade målen ska nås bör vidtas på olika politiska nivåer, i enlighet med subsidiaritetsprincipen.
- (20) Det är viktigt att samarbete sker med icke-statliga aktörer för att programmet ska lyckas och de prioriterade målen nås.
- (21) Förlust av biologisk mångfald och förstöring av ekosystem i unionen har stora effekter på miljön och är dyra för samhället som helhet, särskilt för ekonomiska aktörer i sektorer som är direkt beroende av ekosystemtjänster.
- (22) Det finns betydande utrymme för att minska utsläppen av växthusgaser och förbättra resurseffektiviteten inom unionen. Det kommer att minska belastningarna på miljön och ge ökad konkurrenskraft och nya källor för tillväxt och arbetstillfällen genom kostnadsbesparingar från förbättrad effektivitet, försäljning av uppfinningar och bättre resursförvaltning under hela livscykeln.
- (23) Miljöproblem och miljöpåverkan fortsätter att innebära stora risker för människors hälsa och välbefinnande, men åtgärder som förbättrar miljön kan ge fördelar.
- (24) Att unionens miljölagstiftning genomförs fullt ut i hela unionen är en bra investering för miljön och människors hälsa, och även för ekonomin.

---

¹⁴ Europaparlamentets och rådets beslut nr 1600/2002/EG, EGT L 242, 10.8.2002; direktiv 2008/50/EG, EUT L 152, 11.6.2008.

¹⁵ Europaparlamentets och rådets beslut nr 1600/2002/EG, EGT L 242, 10.8.2002; genomförandeplanen från Johannesburg (WSSD 2002).

¹⁶ Direktiv 2008/98/EG, EUT L 312, 22.11.2008.

¹⁷ Rådets slutsatser, 11 juni 2012; KOM(2011)571.

¹⁸ FN:s generalförsamling A/Res/66/288.

- (25) Unionens miljöpolitik bör även fortsättningsvis bygga på ett bra faktaunderlag.
- (26) Miljömålen bör stödjas med lämpliga investeringar.
- (27) Miljöintegrering är nödvändigt för att belastningarna på miljön ska minska från politik och åtgärder inom andra sektorer, och för att miljö- och klimatmål ska uppfyllas.
- (28) Unionen är tätbefolkad, och över 70 % av invånarna lever i städer eller stadsnära områden och står inför särskilda miljö- och klimatrelaterade utmaningar.
- (29) Många miljöutmaningar är globala och kan endast lösas fullt ut genom ett övergripande globalt samarbete, medan andra miljöutmaningar har en starkt regional karaktär och kräver samarbete med grannländer.
- (30) Som en del av uppföljningen av Förenta nationernas konferens om hållbar utveckling 2012 (Rio+20) bör det nya allmänna handlingsprogrammet innehålla stöd till internationella och regionala processer som syftar till att omvandla den globala ekonomin till en inkluderande grön ekonomi, inom ramen för hållbar utveckling och fattigdomsbekämpning.
- (31) En lämplig blandning av politiska styrmedel kan ge företag och konsumenter bättre förståelse för hur deras handlingar påverkar miljön och styra denna påverkan. Sådana politiska styrmedel kan vara ekonomiska incitament, marknadsbaserade styrmedel, informationskrav och frivilliga verktyg och åtgärder som kompletterar lagstiftningen och engagerar berörda parter på olika nivåer.
- (32) Alla åtgärder och mål som ingår i det nya allmänna miljöhandlingsprogrammet bör väljas enligt principerna om smart lagstiftning¹⁹ och vid behov omfattas av en utförlig konsekvensbedömning.
- (33) Det bör kontrolleras, bedömas och analyseras utifrån överenskomna indikatorer hur målen i det nya allmänna miljöhandlingsprogrammet uppfylls.

---

¹⁹ KOM(2010) 543, EUT C 121, 19.4.2011.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

1. Ett allmänt handlingsprogram för unionen på miljöområdet för perioden fram till den 31 december 2020 (nedan kallat *programmet*) antas i enlighet med bilagan.

Artikel 2

1. Vid programmets genomförande ska unionen ha följande mål:

- (a) Att skydda, bevara och stärka unionens naturkapital.
- (b) Att omvandla unionen till en resurseffektiv, grön, konkurrenskraftig och koldioxidsnål ekonomi.
- (c) Att skydda unionens invånare mot miljöbelastningar och risker för hälsa och välbefinnande.
- (d) Att få största möjliga fördelar av unionens miljölagstiftning.
- (e) Att förbättra faktaunderlaget för miljöpolitiken.
- (f) Att säkerställa investeringar för miljö- och klimatpolitik och få en korrekt prissättning.
- (g) Att förbättra miljöintegrering och politiskt sammanhang.
- (h) Att förbättra hållbarheten i unionens städer.
- (i) Att öka unionens effektivitet i att möta regionala och globala miljöutmaningar.

2. Programmet ska grundas på principen att förorenaren betalar, försiktighetsprincipen och förebyggande åtgärder, och principen om åtgärdande av föroreningar vid källan.

3. Alla åtgärder och mål som ingår i programmet ska genomföras enligt principerna om smart lagstiftning²⁰ och vid behov omfattas av en utförlig konsekvensbedömning.

Artikel 3

1. Unionen och dess medlemsstater ansvarar för att se till att de prioriterade målen i programmet genomförs. De ska bedriva en sammanhållen politik för att ta itu med de identifierade utmaningarna. Åtgärder ska vidtas med beaktande av subsidiaritetsprincipen och på den nivå som är bäst lämpad för att nå de prioriterade mål och tillhörande resultat som anges i programmet.

---

²⁰ KOM(2010) 543, EUT C 121, 19.4.2011.

2. Offentliga myndigheter på alla nivåer ska arbeta tillsammans med företag och arbetsmarknadens parter, civilsamhället och enskilda invånare vid genomförandet av detta program.

Artikel 4

Detta beslut träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdad/t i Bryssel den

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande

BILAGA

Att leva gott inom planetens gränser

ETT HANDLINGSPROGRAM TILL 2020

1. Under de senaste 40 åren har ett brett spektrum av miljölagar införts, vilket sammantaget har lett fram till de mest omfattande moderna normerna i världen. Detta har bidragit till att lösa några av de allvarligaste miljöfrågorna för invånare och företag inom unionen.
2. Utsläppen av föroreningar till luft, vatten och mark har minskat betydligt under de senaste årtiondena, liksom växthusgaserna de senaste åren. EU:s kemikalielagstiftning har moderniserats och användningen av många giftiga och farliga ämnen som bly, kadmium och kvicksilver har begränsats i de produkter som finns i de flesta hushåll. EU:s invånare kan glädjas åt en vattenkvalitet som är bland de bästa i världen, och över 18 % av EU:s yta och 4 % av dess hav har avsatts som skyddade naturområden.
3. Unionens miljöpolitik har stimulerat uppfinningar och investeringar i miljövänliga varor och tjänster, vilket gett arbetstillfällen och exportmöjligheter²¹. Successiva utvidgningar har lett till bättre normer för miljöskydd i en stor del av den europeiska kontinenten, och unionens ansträngningar har bidragit till ökade internationella åtaganden för att bekämpa klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald, och till lyckade globala ansträngningar att få bort ozonförstörande ämnen och blybensin.
4. Stora framsteg har också gjorts för att integrera miljömålen i andra politikområden och verksamheter inom unionen. I den ändrade gemensamma jordbrukspolitiken är sedan 2003 direktstödet kopplade till krav för jordbrukarna att upprätthålla god jordbrukshävd och goda miljöförhållanden och att uppfylla tillämpliga miljölagar. Att bekämpa klimatförändringar har blivit en del av energipolitiken, och det har gjorts framsteg med att integrera frågor som rör resurseffektivitet, klimatförändringar och energieffektivitet i andra viktiga sektorer som transporter och byggnader.
5. Det finns dock många miljötrender inom EU som ger anledning till oro, inte minst på grund av att EU:s befintliga miljölagstiftning inte genomförs i tillräckligt hög grad. Endast 17 % av de arter och livsmiljöer som bedöms enligt habitatdirektivet²² har en god status, och försämringen och förlusten av naturkapital äventyrar försöken att nå målen för EU:s biologiska mångfald och klimatförändringar. Detta har höga följdkostnader som ännu inte har värderats korrekt i vårt ekonomiska och sociala system. 30 procent av EU:s yta är mycket fragmenterad, vilket påverkar den ekologiska konnektiviteten och därmed ekosystemens hälsa och deras förmåga att tillhandahålla ekosystemtjänster och lämpliga livsmiljöer för arter. Det har visserligen gjorts framsteg inom EU för att frikoppla tillväxten från utsläpp av växthusgaser och miljöpåverkan, men resursanvändningen i stort är fortfarande ohållbar och ineffektiv, och avfallet hanteras ännu inte på rätt sätt. Till följd av detta

---

²¹ *The economic benefits of environmental policy* (IES, Vrije Universiteit Amsterdam, 2009); COM(2012) 173 final; *Implementing EU Waste Legislation for Green Growth* (BIO Intelligence Service 2011).

²² Direktiv 92/43/EEG, EGT L 206, 22.7.1992.

går EU:s företag miste om de betydande möjligheter som resurseffektivitet kan innebära i fråga om konkurrenskraft, kostnadsminskningar, förbättrad produktivitet och leveranstrygghet. Vattenkvaliteten och luftföroreningarna är fortfarande problematiska i många delar av Europa, och EU:s invånare utsätts fortfarande för farliga ämnen som kan skada deras hälsa och välbefinnande. Ohållbar markanvändning förstör bördiga jordar, vilket får följder för livsmedelstrygghet och målen om biologisk mångfald. Markförstöringen fortgår i hög grad okontrollerat.

6. Miljöförändringar inom EU orsakas i allt högre grad av globala utvecklingstrender, exempelvis i fråga om befolkning, konsumtion, handel och snabba tekniska framsteg. De kan visserligen erbjuda stora möjligheter till ekonomisk tillväxt och samhälleligt välstånd, men de innebär även utmaningar och osäkerhet för EU:s ekonomi och samhälle och orsakar miljöförstöring i hela världen²³.
7. Priserna på nödvändiga råvaror, metaller och energi tvingas upp genom de nuvarande slösaktiga systemen för produktion och konsumtion i världsekonomin, i kombination med en växande global efterfrågan på varor och tjänster och utarmningen av resurser, vilket skapar mer föroreningar och avfall, ökar utsläppen av växthusgaser och driver på markförstöring, avskogning och förlust av biologisk mångfald. Nära två tredjedelar av världens ekosystem håller på att försämrats²⁴ och det finns uppgifter som tyder på att planetens gränser för förlust av biologisk mångfald, klimatförändringar och kvävetets kretslopp redan har överskridits²⁵. År 2030 väntas ett globalt vattenunderskott på 40 % om inte betydande framsteg görs för att förbättra resurseffektiviteten. Det finns också en risk för att klimatförändringarna ytterligare kommer att förvärra problemen, med höga kostnader som följd. År 2011 uppgick kostnaderna i världen för katastrofer som delvis berodde på klimatförändringar till över 300 miljarder euro. OECD har varnat för att fortsatt förstöring och utarmning av naturkapitalet riskerar att leda till oåterkalleliga förändringar, som kan hota två sekler av ökad levnadsstandard och medföra stora kostnader²⁶.
8. Att hantera vissa av dessa komplexa frågor kommer att kräva att all befintlig miljöteknik tas i anspråk och att industrin ständigt utvecklas och tar till sig bästa tillgängliga teknik och nya uppfinningar. Det krävs också snabba framsteg inom lovande områden av vetenskap och teknik. Detta bör göras möjligt genom stöd till forskning och genom att skapa villkor som stimulerar privata investeringar i forskning. Samtidigt behöver vi få bättre förståelse för den nya teknikens eventuella risker för miljön och människors hälsa, och vi behöver kunna bedöma och hantera dessa risker bättre. Detta är en förutsättning för att allmänheten ska acceptera ny teknik, och för att EU effektivt och i rätt tid ska kunna identifiera och reagera på potentiella risker som är förknippade med tekniska utvecklingar.

---

²³ SEK(2011) 1067; *The European Environment – State and Outlook 2010: Assessment of Global Megatrends* (EEA, 2010).

²⁴ Rapport från FN:s generalsekreterares högnivåpanel om global hållbarhet, *Resilient People, Resilient Planet: A future worth choosing*, 2012.

²⁵ Det har fastställts trösklar för nio ”planetära gränser” som när de en gång har passerats kan leda till oåterkalleliga förändringar som kan få katastrofala följder för människan, exempelvis: klimatförändringar, förlust av biologisk mångfald, global användning av sötvatten, försurning av haven, kretsloppen för kväve och fosfor och förändrad markanvändning (*Ecology and Society*, vol. 14, nr 2, 2009).

²⁶ *Environmental Outlook to 2050* (OECD 2012).

9. För att vi ska kunna leva väl i framtiden bör omedelbara, samlade åtgärder vidtas nu för att förbättra ekologisk resiliens och maximera de fördelar som miljöpolitiken kan ge ekonomi och samhälle inom planetens ekologiska gränser. Programmet speglar EU:s åtaganden att omvandlas till en inkluderande grön ekonomi som säkrar tillväxt och utveckling, bevarar människors hälsa och välbefinnande, ger anständiga arbetstillfällen, minskar ojämlikheterna och investerar i och bevarar naturkapitalet.
10. Följande vision för 2050 är avsedd att vara en vägledning för åtgärder fram till 2020 och därefter: År 2050 lever vi gott inom planetens ekologiska gränser. Vårt välstånd och vår goda miljö bygger på en innovativ kretsloppsekonomi där ingenting slösas bort och där naturresurser förvaltas på sätt som stärker vårt samhälles motståndskraft. Vår koldioxidsnäla tillväxt är sedan länge frikopplad från resursanvändningen och anger takten för en global hållbar ekonomi.
11. Denna omvandling förutsätter att miljöfrågorna integreras helt i andra politikområden, som energi, transporter, jordbruk, fiske, ekonomi och industri, forskning och innovation, sysselsättning och socialpolitik, för att få ett sammanhängande synsätt. Åtgärder inom EU bör också kompletteras med utökade globala åtgärder och samarbete med grannländer för att ta itu med gemensamma utmaningar.
12. EU har inlett omvandlingen med långsiktiga, integrerade strategier för att stoppa förlusten av biologisk mångfald²⁷, förbättra resurseffektiviteten²⁸ och genomföra övergången till ett utsläppsnålt samhälle²⁹. Kommissionen har även lagt in miljöhänsyn och miljömål i nya initiativ inom andra politiska huvudområden, exempelvis energi³⁰ och transporter³¹, och strävat efter att öka nyttan för miljön genom att reformera EU:s jordbruks- och landsbygdsutvecklingspolitik, fiskeripolitik och sammanhållningspolitik, och vidareutveckla de resultat som uppnåtts hittills.
13. EU har undertecknat många internationella miljöåtaganden, bland annat i samband med FN:s konferens om hållbar utveckling (Rio+20)³² där unionen markerade sitt stöd för en inkluderande grön ekonomi som en viktig del av en bredare strategi för hållbar utveckling.
14. Programmet är ett komplement till dessa ansträngningar genom att det anger prioriterade mål som EU ska uppnå under perioden fram till 2020.
15. I många fall kommer åtgärder för att målen ska nås krävas främst på nationell, regional eller lokal nivå, i enlighet med subsidiaritetsprincipen. I andra fall kommer det att krävas ytterligare åtgärder på EU-nivå. Eftersom miljöpolitiken är ett område med delad befogenhet inom EU är ett av syftena med programmet att upprätta gemensamma mål och skapa lika villkor för företag och offentliga myndigheter. Tydliga mål ger också opinionsbildare och andra berörda parter som regioner och

---

²⁷ KOM(2011) 244, EUT C 264, 8.9.2011.

²⁸ KOM(2011) 571, EUT C 37, 10.2.2012.

²⁹ KOM(2011) 112, EUT C 140, 11.5.2011.

³⁰ KOM(2011) 885, EUT C 102, 5.4.2012.

³¹ KOM(2011) 144, EUT C 140, 11.5.2011.

³² FN:s generalförsamlings resolution 66/288.

städer, företag och arbetsmarknadens parter samt enskilda invånare vägledning och förutsägbara villkor för åtgärder.

TEMATISKA PRIORITERINGAR

Prioriterat mål 1: Att skydda, bevara och stärka EU:s naturkapital

16. EU:s ekonomiska välstånd och välbefinnande vilar på dess naturkapital, vilket innefattar ekosystemen som tillhandahåller viktiga varor och tjänster såsom bördig jord och mångfunktionella skogar, produktiva marker och hav, sötvatten, ren luft, pollinering, översvämningsskydd, klimatreglering och skydd mot naturkatastrofer. En betydande del av EU:s lagstiftning syftar till att skydda, bevara och stärka naturkapitalet, till exempel ramdirektivet för vatten³³, ramdirektivet om en marin strategi³⁴, ramdirektivet för luftkvalitet och relaterade direktiv³⁵ samt habitat- och fågeldirektiven³⁶. Lagstiftningen för hantering av klimatförändringar, kemikalier, industriutsläpp och avfall bidrar också till att minska påfrestningarna på den biologiska mångfalden, inbegripet ekosystemen, arterna och livsmiljöerna.
17. Färskas bedömningar visar dock att den biologiska mångfalden inom EU fortfarande utarmas och att de flesta ekosystem har försämrats allvarligt³⁷. I EU:s strategi för biologisk mångfald till 2020³⁸ fastställs mål och åtgärder som krävs för att vända denna negativa utveckling och stärka ekosystemtjänsterna. Strategin måste genomföras fullt ut för att EU ska kunna uppfylla sitt överordnade mål för biologisk mångfald till 2020. I strategin finns särskilda bestämmelser för att underlätta genomförandet av habitat- och fågeldirektiven samt Natura 2000, men för att det överordnade målet ska nås krävs det att all befintlig lagstiftning om skydd av naturkapitalet genomförs fullt ut.
18. Trots att det redan har gjorts stora ansträngningar verkar det som om kravet i ramdirektivet för vatten att uppnå ”god ekologisk status” till 2015 endast kommer att uppfyllas för omkring 53 % av EU:s ytvatten³⁹. Det finns också risk för att målet i ramdirektivet om en marin strategi att uppnå ”god miljöstatus” till 2020 inte kan klaras, bland annat på grund av fortsatt överfiske och marint avfall i Europas hav. EU:s politik mot luftföroreningar och industriutsläpp har visserligen bidragit till att minska många typer av föroreningar, men ekosystemen lider fortsatt av alltför stor kvävedeposition och ozonförorening i kombination med utsläpp från transporter, intensivt jordbruk och kraftproduktion.
19. Att skydda, bevara och stärka EU:s naturkapital förutsätter därför också att problemen åtgärdas vid källan, bland annat genom att målen för naturkapitalet bättre integreras i andra politikområden, och genom att man ser till att politikområdena hänger ihop och ger fördelar som stöder varandra. Miljökomponenterna i

---

³³ Direktiv 2000/60/EG, EGT L 327, 22.12.2000.

³⁴ Direktiv 2008/56/EG, EUT L 164, 25.6.2008.

³⁵ Direktiv 2008/50/EG, EUT L 152, 11.6.2008 och direktiv 2004/107/EG, EUT L 23, 26.1.2005.

³⁶ Direktiv 2009/147/EG, EUT L 20, 26.1.2010 och direktiv 92/43/EEG, EGT L 206, 22.7.1992.

³⁷ Miljöbyråns tekniska rapport nr 12/2010.

³⁸ KOM(2011) 244, EUT C 264, 8.9.2011.

³⁹ COM(2012) 673.

kommissionens reformförslag, särskilt i fråga om jordbruks-, fiskeri- och sammanhållningspolitiken, med stöd av miljöanpassningsförslagen för EU:s budget enligt den fleråriga budgetramen för 2014–2020 är utformade för att stödja dessa mål. Akvatiska ekosystem i landsbygd bör till exempel få nytta av att jordbruksstöden kopplas till överensstämmelse med relevanta krav i ramdirektivet för vatten på det sätt som anges i kommissionens förslag till reformen av den gemensamma jordbrukspolitik⁴⁰. En miljöanpassning av den gemensamma jordbrukspolitik⁴⁰ främjar också miljövänliga jordbruksmetoder som diversifiering av grödor, skydd av permanent gräsmark, och inrättande och skötsel av ekologiskt värdefulla jordbruks- och skogsområden.

20. Den marina sektorn erbjuder ekonomiska möjligheter inom fiske, sjöfart, vattenbruk och råvaruutvinning, men man måste se till att havsmiljön nyttjas på ett sätt som är förenligt med bevarande och hållbar förvaltning av marina och kustnära ekosystem.
21. Ekosystembaserade synsätt som syftar till begränsning av och anpassning till klimatförändringar och som också gynnar den biologiska mångfalden och andra ekosystemtjänster bör tillämpas i större omfattning, som en del av EU:s klimatpolitik, medan andra miljömål som att bevara den biologiska mångfalden och skydda vattnet bör beaktas fullt ut i beslut som rör förnybar energi. Slutligen måste det genomföras åtgärder för att komma till rätta med transportrelaterade luftföroreningar och koldioxidutsläpp⁴¹.
22. Markförstöring, landskapsfragmentering och ohållbar markanvändning inom EU äventyrar flera viktiga ekosystemtjänster, hotar den biologiska mångfalden och ökar Europas sårbarhet för klimatförändringar och naturkatastrofer. Det driver också på jordförsämringen. Över 25 % av EU:s yta påverkas av vattenerosion som försämrar markens funktion och påverkar sötvattnets kvalitet. Markförorening och hårdgörning av mark är också kvarstående problem. Över en halv miljon platser runt om i EU tros vara förorenade och tills de har kartlagts och bedömts fortsätter de att utgöra allvarliga miljö- och hälsorisker. Varje år tas över 1 000 km² mark i anspråk för bostäder, industrier, transporter eller rekreationssyften. Dessa långsiktiga förändringar är svåra eller dyra att vända och innebär nästan alltid kompromisser mellan sociala, ekonomiska och miljömässiga behov. Medlemsstaternas planeringsbeslut om markanvändning bör fattas på ett mer hållbart sätt.
23. För att minska de största mänskliga belastningarna på mark, jord och andra ekosystem i Europa kommer det att vidtas åtgärder för att garantera att tillräcklig hänsyn tas till miljön samt till sociala och ekonomiska effekter i besluten om markanvändning på alla relevanta nivåer. I rapporten från Rio+20 efterlystes en värld utan nettoförstöring av mark. EU och medlemsstaterna bör reflektera över hur ett sådant åtagande bäst drivs igenom inom deras respektive kompetensområden och hur frågor om markkvalitet ska hanteras inom ramen för bindande lagstiftning⁴². Det kommer också att fastslås mål för hållbar markanvändning och jordar.

---

⁴⁰ KOM(2011) 625, EUT C 37, 10.2.2012.

⁴¹ KOM(2011) 144, EUT C 140, 11.5.2011.

⁴² KOM(2006) 232 (EUT C 332, 30.12.2006) innehåller förslag till ett direktiv om inrättande av rambestämmelser för markskydd samt ändring av direktiv 2004/35/EG.

24. Utsläpp av kväve och fosfor i EU:s miljö har visserligen minskat avsevärt de senaste 20 åren, men utsläppen av näringsämnen fortsätter att påverka luft- och vattenkvalitet, har negativa effekter på ekosystem och orsakar betydande problem för människors hälsa. Särskilt utsläpp av ammoniak från ineffektiv gödselhantering och otillräcklig avloppsvattenrening måste åtgärdas snarast för att kraftigt minska utsläppen av näringsämnen. Det krävs också ytterligare ansträngningar för att hantera näringsämnenas kretslopp på ett mer kostnadseffektivt och resurseffektivt sätt och förbättra gödsel användningens effektivitet. Att åtgärda dessa utmaningar kräver att EU:s miljölagstiftning genomförs bättre, att normer skärps om så behövs och att näringsämnenas kretslopp förvaltas som en del av en helhetssyn som integrerar och knyter an till befintlig EU-politik som syftar till att bekämpa för höga utsläpp av näringsämnen och övergödning.
25. Åtgärder som vidtas enligt strategin för biologisk mångfald för att återställa 15 % av de förstörda ekosystemen inom EU och öka användningen av grön infrastruktur kommer att minska landskapsfragmenteringen. Det kommer att stärka naturkapitalet och öka ekosystemens resiliens och kan ge kostnadseffektiva alternativ för begränsning av och anpassning till klimatförändringar och för katastrofriskhantering. Medlemsstaternas ansträngningar att kartlägga och bedöma ekosystem och deras tjänster, och initiativet för att ”undvika nettoförluster” som planeras till 2015, kommer att bidra till att bevara naturkapitalet på många olika nivåer. Till 2020 ska ekosystemtjänsternas ekonomiska värde tas med i redovisnings- och rapporteringssystem i EU och på nationell nivå, vilket kommer att leda till att EU:s naturkapital förvaltas bättre.
26. För att skydda, bevara och stärka EU:s naturkapital ska programmet garantera att följande uppnås till 2020:
- (a) Förlusten av biologisk mångfald och förstöringen av ekosystemtjänsterna har stoppats och ekosystemen och deras tjänster bevaras och stärks.
  - (b) Effekterna av belastningar på sötvatten, vatten i övergångszoner och kustvatten har minskat betydligt så att en god status enligt definitionen i ramdirektivet för vatten uppnås, bevaras eller förbättras.
  - (c) Effekterna av belastningar på havsvatten har minskat så att en god miljöstatus enligt kraven i ramdirektivet om en marin strategi uppnås eller bevaras.
  - (d) Effekterna av luftföroreningar på ekosystem och biologisk mångfald har minskat ytterligare.
  - (e) Marken förvaltas hållbart inom EU, jordarna har ett tillfredsställande skydd och saneringen av förorenade platser är på god väg.
  - (f) Näringsämnenas kretslopp (kväve och fosfor) förvaltas på ett mer hållbart och resurseffektivt sätt.
  - (g) Skogar och de tjänster de ger är skyddade och deras motståndskraft mot klimatförändringar och bränder är förbättrad.

Detta kräver i synnerhet följande:

- (a) Fullt genomförande av EU:s strategi för biologisk mångfald.
- (b) Fullt genomförande av strategin för att skydda EU:s vattenresurser.
- (c) Ökade ansträngningar bland annat för att säkra livskraftiga fiskbestånd senast 2020, genom att fångstnivåerna motsvarar eller ligger under maximalt hållbart uttag inom allt fiske från och med 2015, och för att fastställa ett kvantitativt minskningsmål för marint avfall i EU.
- (d) Ökade ansträngningar för att nå full efterlevnad av EU:s lagstiftning om luftkvalitet och fastställande av strategiska mål och åtgärder för tiden efter 2020.
- (e) Ökade ansträngningar för att minska jorderosionen och öka markens innehåll av organiskt material, sanera förorenade platser och bättre integrera olika aspekter av markanvändning i samordnade beslutsprocesser som omfattar alla politiska nivåer, med stöd av fastställda mål för jord och mark som en resurs samt planeringsmål för mark.
- (f) Ytterligare åtgärder för att minska utsläppen av kväve och fosfor, inklusive utsläpp från tätbebyggelsers och industriers avloppsvatten och från gödselmedelanvändning.
- (g) Utarbetande och genomförande av en ny skogsbruksstrategi för EU för att hantera de många behov och fördelar som är knutna till skog och bidra till ett mer strategiskt tillvägagångssätt för att skydda och stärka skog.

Prioriterat mål 2: Att omvandla EU till en resurseffektiv, grön, konkurrenskraftig och koldioxidsnål ekonomi

27. Flaggskeppsinitiativet *Ett resurseffektivt Europa* i Europa 2020-strategin ska vara ett stöd vid övergången till en ekonomi som är effektiv i sin resursanvändning, där ekonomisk tillväxt är helt frikopplad från resurs- och energianvändning och deras miljöpåverkan, som minskar utsläppen av växthusgaser, stärker konkurrenskraften genom effektivitet och innovationer och främjar energitrygghet. Färdplanen för ett resurseffektivt Europa⁴³ och färdplanen för ett konkurrenskraftigt utsläppsnålt samhälle⁴⁴ är de främsta byggstenarna i initiativet, som stakar ut vägen för framtida åtgärder för att nå dessa mål.
28. Det krävs innovationer för att förbättra resurseffektiviteten i hela ekonomin, för att kunna stärka konkurrenskraften vid stigande råvarupriser, resursknapphet och leveransbegränsningar. Näringslivet är den främsta drivkraften bakom innovationer, även inom miljöområdet. Marknaden kommer dock inte att leverera dessa innovationer av egen kraft. Det krävs politisk handling på unionsnivå och

---

⁴³ KOM(2011) 571, EUT C 37, 10.2.2012.

⁴⁴ KOM(2011) 112, EUT C 140, 11.5.2011.

medlemsstatsnivå för att ge de rätta förutsättningarna för miljöinnovation och stimulera framväxten av hållbara företag och tekniska lösningar på miljöproblem⁴⁵.

29. Detta huvudkrav för att klara miljöutmaningen ger också viktiga socioekonomiska fördelar. En potentiellt ökad sysselsättning genom övergången till en utsläppsnål, resurseffektiv ekonomi är en nyckelfaktor för att nå sysselsättningsmålen i Europa 2020⁴⁶. Sysselsättningen inom sektorerna för miljöteknik och miljötjänster inom EU har ökat med omkring 3 % årligen de senaste åren⁴⁷. Världsmarknaden för miljöteknik beräknas vara värd minst en biljon euro och förutses växa till nästan det dubbla under de kommande tio åren. Europeiska företag är redan världsledande på återvinning och energieffektivitet och bör uppmuntras att dra nytta av den stigande globala efterfrågan, med utgångspunkt i handlingsplanen för miljöinnovation⁴⁸. Enbart den europeiska sektorn för förnybara energikällor väntas exempelvis ge över 400 000 nya arbetstillfällen till 2020⁴⁹.
30. Det är nödvändigt att EU:s energi- och klimatpaket genomförs fullt ut för att nå de milstolpar som satts upp för 2020 och för att skapa ett konkurrenskraftigt, utsläppsnålt samhälle till 2050. EU är visserligen på god väg att minska sina utsläpp av växthusgaser med 20 % under 1990 års nivåer till 2020, men för att nå energieffektivitetsmålet på 20 % kommer att det krävas att effektiviseringen går i betydligt snabbare takt. Detta är också viktigt mot bakgrund av att efterfrågan på energi fortsätter att öka och att det finns en konflikt mellan användningen av mark till livsmedel och till bioenergi. Det nya energieffektivitetsdirektivet väntas ge ett viktigt bidrag i detta avseende.
31. Alla sektorer i ekonomin kommer att behöva bidra för att minska utsläppen av växthusgaser, för att EU ska kunna ta sin del av det globala ansvaret. EU måste komma överens om nästa steg för sin klimat- och energiram efter 2020 för att förbereda sig inför internationella förhandlingar om ett nytt rättsligt bindande avtal, men även för att ge medlemsstaterna och industrin tydliga spelregler så att de kan göra de investeringar som krävs på medellång sikt. EU behöver därför se över politiska alternativ för att klara de utsläppsminskningar som anges i färdplanen för ett utsläppsnålt samhälle för perioden efter 2020. Energifärdplanen för 2050 och vitboken om transporter måste bygga på starka politiska grunder. Medlemsstaterna behöver dessutom ta fram och genomföra långsiktiga, kostnadseffektiva strategier för lägre utsläpp i syfte att nå EU-målet att minska utsläppen av växthusgaser med 80–95 % till århundradets mitt, jämfört med 1990, som en del av det globala åtagandet att hålla ökningen av medeltemperaturen under 2 °C. EU:s system för handel med utsläppsrätter kommer att fortsätta att vara en central del i EU:s klimatpolitik efter 2020.

---

⁴⁵ *Fostering Innovation for Green Growth* (OECD 2011) och *The Eco-Innovation Gap: An economic opportunity for business*, Eco-Innovation Observatory (EIO 2012).

⁴⁶ COM(2012) 173, ännu inte offentliggjord i EUT.

⁴⁷ EU:s miljöindustri sysselsatte omkring 2,8 miljoner personer 2008 och för 2012 kan denna siffra ligga runt 3,4 miljoner. (Ecorys, 2012)

⁴⁸ KOM(2011) 899, EUT C 102, 5.4.2012.

⁴⁹ *The impact of renewable energy policy on economic growth and employment in the EU* (Employ-RES 2009).

32. Om industrin börjar använda bästa tillgängliga teknik enligt direktivet om industriutsläpp kommer det att ge bättre användningsmönster för resurser och minskade utsläpp för över 50 000 stora industrianläggningar inom EU, och därmed utgöra ett viktigt bidrag för att stimulera utvecklingen av ny teknik, göra ekonomin grönare och minska industrins kostnader på lång sikt.
33. Det kommer också att vidtas åtgärder för att förbättra miljöegenskaperna ytterligare hos varor och tjänster på EU-marknaden under hela deras livscykel, genom åtgärder för att öka tillgången miljömässigt hållbara produkter och stimulera en kraftigt ökad konsumentefterfrågan på dessa produkter. Detta ska uppnås genom en avvägd blandning av stimulansåtgärder för konsumenter och företag, inklusive små och medelstora företag, marknadsbaserade styrmedel och regler för att minska miljöeffekterna från deras verksamhet och produkter. Befintlig produktlagstiftning som direktiven om ekodesign och energideklaration kommer att ses över i syfte att förbättra produkters miljöprestanda och resurseffektivitet under hela livscykeln och därigenom säkerställa en mer sammanhållen ram för hållbar produktion och konsumtion inom EU⁵⁰.
34. Eftersom 80 % av alla produktrelaterade miljöeffekter byggs in under designskedet bör EU-politiken säkerställa att prioriterade produkter på EU-marknaden får en ekodesign för att optimera resurs- och materialeffektiviteten, bland annat vad gäller återvinningsbarhet, återvunnet material och livslängd. Kraven måste kunna genomföras och verkställas. Ansträngningarna kommer att ökas på EU-nivå och nationell nivå för att få bort hinder för miljöinnovationer⁵¹ och frigöra den fulla potentialen hos EU:s miljöindustrier, vilket kommer att ge fördelar för gröna jobb och grön tillväxt.
35. I syfte att upprätta en handlingsram för att förbättra andra resurseffektivitetsaspekter än växthusgasutsläpp och energi, kommer det att fastställas mål för att minska konsumtionens totala miljöpåverkan, särskilt inom för livsmedels-, bostads- och transportsektorerna⁵². Sammantaget svarar de för nära 80 % av konsumtionens miljöpåverkan. I rapporten från Rio+20 erkändes att det fanns ett behov av att kraftigt minska svinn och slöseri efter skörd och under hela leveranskedjan för livsmedel.
36. Utöver de obligatoriska kraven på miljöanpassad offentlig upphandling för vissa produktkategorier⁵³ har de flesta medlemsstater antagit frivilliga handlingsplaner och många har satt upp mål för specifika produktgrupper. Det finns dock betydande utrymme för alla förvaltningsnivåer att genom sina inköpsbeslut ytterligare minska miljöpåverkan. Medlemsstaterna och regionerna bör vidta ytterligare åtgärder för att nå målet att tillämpa miljöanpassad offentlig upphandling i minst 50 % av de

---

⁵⁰ Lagstiftningen om ekodesign, energimärkning, miljömärkning, miljölednings- och miljörevisionsordning (Emas) och otillbörliga affärsmetoder ska ses över senast 2015.

⁵¹ KOM(2011) 899, EUT C 102, 5.4.2012.

⁵² Den årliga mängden livsmedel som slängs uppgår till omkring 89 miljoner ton, motsvarande 179 kg per person. Den sammanlagda påverkan från bostäder och infrastruktur svarar för omkring 15–30 % av alla konsumtionsrelaterade miljöbelastningar i Europa och bidrar med cirka 2,5 ton koldioxidekvivalenter per person årligen (SEK(2011) 1067).

⁵³ Förordning (EG) nr 106/2008, EUT L 39, 13.2.2008; direktiv 2009/33/EG, EUT L 120, 15.5.2009 och det nya energieffektivitetsdirektivet 2012/27/EU, EUT L 315, 14.11.2012.

offentliga upphandlingarna. Kommissionen kommer att överväga möjligheten att införa ytterligare sektorsspecifik lagstiftning med obligatoriska regler för miljöanpassad offentlig upphandling för fler produktkategorier.

37. Det finns också ett stort utrymme för att förbättra avfallshanteringen inom EU för att bättre ta till vara resurser, öppna nya marknader, skapa nya arbetstillfällen och minska beroendet av importerade råvaror, samtidigt som man minskar miljöpåverkan⁵⁴. Varje år produceras 2,7 miljarder ton avfall inom EU, varav 98 miljoner ton är farligt avfall. I genomsnitt återanvänds eller återvinns bara 40 % av det fasta avfallet. Resten går till deponi eller förbränning. I vissa medlemsstater återvinns över 70 % av avfallet, vilket visar hur avfall skulle kunna vara en av EU:s viktigaste resurser. Trots det deponeras över 75 % av det kommunala avfallet i många medlemsstater.
38. Att omvandla avfall till en resurs, enligt uppmaningen i färdplanen för resurseffektivitet, förutsätter att EU:s avfallslagstiftning genomförs fullt ut i hela EU, och att avfallshierarkin tillämpas strikt och omfattar olika typer av avfall⁵⁵. Det krävs ytterligare ansträngningar för att minska avfallsproduktionen per person i absoluta tal, begränsa energiåtervinning till material som inte kan materialåtervinnas, gradvis fasa ut deponering, se till att återvinningen håller hög kvalitet och utveckla marknader för återvunna råvaror. Farligt avfall måste hanteras så att de negativa effekterna på människors hälsa och miljön minimeras, enligt överenskommelsen vid Rio+20. För att uppnå detta bör marknadsbaserade styrmedel inriktade på att förebygga, återvinna och återanvända tillämpas mycket mer systematiskt i hela EU. Hinder för återvinning på EU:s inre marknad bör tas bort och befintliga mål för förebyggande, återanvändning, återvinning och bortstyrning från deponering ses över för att skapa ett kretsloppssamhälle, där resurser används i flera steg och restavfallet minskas till nära noll.
39. Resurseffektiviteten inom vattensektorn kommer också att åtgärdas, eftersom den är en prioritet för att bidra till god vattenkvalitet. Trots att torka och vattenbrist drabbar allt fler delar av Europa beräknas 20–40 % av Europas tillgängliga vatten fortfarande slösas bort, till exempel genom läckor i vattenledningar. Enligt tillgängliga modeller finns det fortfarande stort utrymme för att förbättra vattenhushållningen inom EU. Stigande efterfrågan och klimatförändringarnas effekter väntas dessutom öka belastningen på Europas vattenresurser betydligt. Mot bakgrund av detta bör unionen och medlemsstaterna vidta åtgärder för att se till att vattenförbrukningen inte överstiger gränserna för tillgängliga förnybara vattenresurser till 2020, bland annat genom att förbättra vattenhushållningen med hjälp av marknadsmekanismer, exempelvis vattenpriser som motsvarar vattnets verkliga värde⁵⁶. Framstegen kommer att underlättas av en växande demonstration och användning av innovativ teknik, innovativa system och affärsmodeller som bygger på den strategiska genomförandeplanen för det europeiska innovationspartnerskapet om vatten.

---

⁵⁴ Om EU:s avfallslagstiftning genomfördes fullt ut skulle man till exempel spara 72 miljarder euro per år, öka den årliga omsättningen på EU:s avfallshanterings- och återvinningssektor med 42 miljarder euro och skapa över 400 000 arbetstillfällen till 2020.

⁵⁵ Direktiv 2008/98/EG, EUT L 312, 22.11.2008.

⁵⁶ COM(2012) 673.

40. En långsiktig och förutsägbar politik på alla dessa områden kommer att bidra till att stimulera nödvändiga investeringar och åtgärder för att utveckla marknaderna för miljövänligare teknik fullt ut och främja hållbara företagslösningar. Det behövs indikatorer och mål för resurseffektivitet för att ge den vägledning som offentliga och privata beslutsfattare behöver vid omvandlingen av ekonomin. Indikatorerna och målen kommer att bli en integrerad del av detta program när de väl har beslutats på unionsnivå.
41. För att EU ska bli en resurseffektiv, grön, konkurrenskraftig och utsläppssnål ekonomi ska programmet till 2020 leda till följande:
- (a) EU har uppfyllt sina klimat- och energimål för 2020 och arbetar för att minska utsläppen av växthusgaser med 80–95 % till 2050 jämfört med 1990, som en del av det globala åtagandet att hålla ökningen av medeltemperaturen under 2 °C.
  - (b) EU-industrins sammanlagda miljöpåverkan från alla större industrisektorer har minskat betydligt och resurseffektiviteten är förbättrad.
  - (c) Produktionens och konsumtionens sammanlagda miljöpåverkan har minskat, särskilt inom livsmedels-, bostads- och transportsektorerna.
  - (d) Avfall hanteras på ett säkert sätt och som en resurs, mängden avfall som produceras per person sjunker i absoluta tal, energiåtervinning begränsas till material som inte kan materialåtervinnas, och återvinningsbara och komposterbara material deponeras inte alls.
  - (e) Vattenstressen inom EU har upphört eller minskat betydligt.

Detta kräver i synnerhet följande:

- (a) Fullt genomförande av EU:s energi- och klimatpaket samt överenskommelser om EU:s klimat- och energipolitik för perioden efter 2020.
- (b) Allmän användning av bästa tillgängliga teknik och ökade ansträngningar för att främja användningen av nya innovativa tekniker, processer och tjänster.
- (c) Främjande av offentliga och privata forsknings- och innovationsinsatser som krävs för att ta i bruk innovativ teknik, innovativa system och affärsmodeller som snabbar på och sänker kostnaderna för övergången till en utsläppssnål, resurseffektiv ekonomi.
- (d) Inrättande av en mer sammanhållen ram för hållbar produktion och konsumtion. Översyn av produktlagstiftning i syfte att förbättra produkters miljöprestanda och resurseffektivitet under hela livscykeln. Fastställande av mål för att minska konsumtionens totala miljöpåverkan.
- (e) Fullt genomförande av EU:s avfallslagstiftning. Detta innebär att avfallshierarkin tillämpas och att marknadsbaserade styrmedel och åtgärder tillämpas på ett effektivt sätt för att fasa ut deponering, energiåtervinning begränsas till material som inte kan materialåtervinnas, återvunnet avfall används som en stor, pålitlig råvarukälla för EU, farligt avfall hanteras på ett

säkert sätt och uppkomsten av det begränsas, olagliga avfallstransporter förekommer inte och hinder på den inre marknaden för miljövänlig återvinning inom EU är borttagna.

- (f) Vattenhushållningen har förbättrats genom att det har satts upp mål för avrinningsområden, och marknadsmekanismer som vattenpriser tillämpas.

Prioriterat mål 3: Att skydda EU:s invånare mot miljöbelastningar och risker för hälsa och välbefinnande

42. EU:s miljölagstiftning har gett betydande fördelar för allmänhetens hälsa och välbefinnande. Miljöfrågor som rör vatten, luftföroreningar och kemikalier är dock fortfarande de som oroar allmänheten mest inom EU⁵⁷. Världshälsoorganisationen (WHO) bedömer att miljörelaterade stressfaktorer orsakar 15–20 % av alla dödsfall i 53 europeiska länder⁵⁸. Enligt OECD kommer luftföroreningar i städerna att vara den främsta miljörelaterade dödsorsaken i världen år 2050.
43. En betydande andel av EU:s befolkning utsätts för luftföroreningsnivåer som överskrider de normer som WHO rekommenderar⁵⁹. Det krävs framför allt åtgärder i områden där människor – särskilt extra känsliga eller sårbara samhällsgrupper – och ekosystem utsätts för höga nivåer av föroreningar, som i städer och byggnader.
44. Tillgång till vatten av tillfredsställande kvalitet är fortfarande ett problem i många landsbygdsområden inom EU, och genom att säkerställa god kvalitet på Europas badvatten kan man främja både människors hälsa och EU:s turistindustri. Översvämnings negativa effekter på människors hälsa och näringslivet blir allt vanligare, delvis på grund av förändringar i vattnets kretslopp och markanvändningen.
45. Misslyckandet att fullt ut genomföra befintlig lagstiftning hindrar EU från att nå tillfredsställande kvalitet på luft och vatten. EU kommer att uppdatera målen i överensstämmelse med den senaste forskningen och aktivare sträva efter synergieffekter med andra politiska mål inom områden som klimatförändringar, biologisk mångfald och landmiljön. Att minska vissa luftföroreningar kan exempelvis vara betydelsefullt för att begränsa klimatförändringarna. Det fortsatta arbetet i denna riktning kommer att bygga på en omfattande översyn av EU:s lagstiftning om luftkvalitet och strategin för att skydda EU:s vattentillgångar.
46. Att åtgärda föroreningar vid källan är fortfarande prioriterat, och genomförandet av direktivet om industriutsläpp kommer att leda till ytterligare minskningar av utsläppen från stora industrisektorer. Förverkligande av målen i färdplanen för ett gemensamt europeiskt transportområde kommer också att leda till hållbarare transporter inom EU, och minska problemen med bullerkällor och lokala luftföroreningar.

---

⁵⁷ Särskild Eurobarometer 365 (2011).

⁵⁸ Europeiska miljöbyrån, *The European Environment – State and Outlook 2010* (SOER 2010).

⁵⁹ SOER 2010.

47. Uppskattningsvis 40 % av EU:s befolkning lever i tätbebyggda områden med bullernivåer nattetid som överskrider de nivåer som WHO rekommenderar.
48. Den övergripande kemikalielagstiftningen (Reach och förordningarna om klassificering, märkning och förpackning) ger ett grundläggande skydd för människors hälsa och miljön och främjar användning av metoder utan djurförsök. Det råder dock fortfarande osäkerhet om påverkan på människors hälsa och miljön från kombinationseffekterna från olika kemikalier (blandningar), nanomaterial, kemikalier som påverkar hormonsystemet (hormonstörande ämnen) och kemikalier i produkter. De senaste åren har det kommit fram mer information om behovet av åtgärder för att hantera dessa utmaningar, särskilt om EU ska nå det mål som fastställdes vid världstoppmötet om hållbar utveckling 2002, och som bekräftades vid Rio+20-toppmötet, nämligen att till 2020 minimera betydande negativa effekter av kemikalier på människors hälsa och miljön och möta nya problem och utmaningar på ett effektivt, ändamålsenligt, sammanhängande och samordnat vis. EU kommer att fortsätta utveckla och genomföra strategier för att ta itu med kombinationseffekter av kemikalier och säkerhetsfrågor som rör hormonstörande ämnen och införa en övergripande strategi för att minimera de negativa effekterna av farliga ämnen, inklusive kemikalier i produkter, med stöd av en omfattande kunskapsbas om kemisk exponering och giftighet. Säker och hållbar hantering av nanomaterial ska ingå i en övergripande strategi som omfattar bedömning, hantering, information och övervakning av risker. Tillsammans kommer dessa strategier att öka kunskaperna om kemikalier och ge en förutsägbar lagstiftning som driver på utvecklingen av hållbarare lösningar.
49. Den växande marknaden för biobaserade produkter, kemikalier och material kan erbjuda fördelar som lägre utsläpp av växthusgaser och nya marknadsmöjligheter, men man måste se till att dessa produkters hela livscykel är hållbar och inte förvärrar konkurrensen om marknaden eller ökar utsläppsnivåerna.
50. Klimatförändringarna kommer ytterligare att förvärra miljöproblemen genom att orsaka långvariga torrperioder och värmeböljor, stormar och skogsbränder, och nya eller mer elakartade former av sjukdomar på människor, djur eller växter. Särskilda åtgärder bör vidtas för att garantera att EU har tillräcklig beredskap för att möta de påfrestningar och förändringar som blir följden av klimatförändringarna, och stärker sin miljömässiga, ekonomiska och samhälleliga motståndskraft. Eftersom många sektorer är och kommer att vara allt mer utsatta för effekterna av klimatförändringar måste klimatanpassning och katastrofriskhantering integreras ytterligare i EU:s politikområden.
51. Åtgärder för att stärka ekologisk resiliens och klimattålighet, som att återställa ekosystem och anlägga grön infrastruktur, kan dessutom få stora socioekonomiska fördelar, exempelvis för folkhälsan. Synergieffekter och potentiella konflikter mellan klimatmål och andra miljömål, som luftkvalitet, måste hanteras på ett lämpligt sätt. Att byta bränsle som svar på problem som rör klimat eller leveranstrygghet kan exempelvis leda till stora ökningar av partiklar och farliga utsläpp.
52. För att skydda EU:s invånare mot miljöbelastningar och risker för hälsa och välbefinnande ska programmet garantera följande fram till 2020:
- (a) Luftkvaliteten i EU har förbättrats betydligt.

- (b) Bullernivåerna i EU har minskat betydligt.
- (c) Invånarna i hela EU har tillgång till dricksvatten och badvatten som håller hög standard vad gäller säkerhet.
- (d) Kombinationseffekterna från kemikalier och säkerhetsfrågor som rör hormonstörande ämnen åtgärdas effektivt, och risker för miljö och hälsa knutna till farliga ämnen, som kemikalier i produkter, bedöms och minimeras.
- (e) Säkerhetsfrågor som rör nanomaterial hanteras effektivt som en del av en sammanhängande strategi som omfattar olika slags lagstiftning.
- (f) Avgörande framsteg har gjorts vad gäller anpassning till klimatförändringarna.

Detta kräver i synnerhet följande:

- (a) Genomförande av EU:s uppdaterade politik om luftkvalitet, anpassad till senaste vetenskapliga rön, och åtgärder för att bekämpa luftföroreningar vid källan.
- (b) Genomförande av EU:s uppdaterade politik om buller, anpassad till senaste vetenskapliga rön, och åtgärder för att minska buller vid källan.
- (c) Ökade ansträngningar för att genomföra dricksvattendirektivet, särskilt för små dricksvattenleverantörer, och badvattendirektivet.
- (d) Framtagande av en EU-strategi för en giftfri miljö, med stöd av en omfattande kunskapsbas om kemisk exponering och giftighet som bidrar till utveckling av hållbara ersättningsprodukter.
- (e) Antagande och genomförande av en klimatanpassningsstrategi för EU, som innebär att klimatanpassning och katastrofriskhantering integreras i EU:s grundläggande politiska initiativ och sektorer.

STÖDJANDE REGELVERK

53. För att nå dessa prioriterade tematiska mål krävs ett stödjande regelverk som utgör en grund för effektiva åtgärder. Åtgärder kommer att vidtas för att förbättra de fyra huvudpelarna i detta regelverk: att förbättra det sätt på vilket EU:s miljölagar genomförs generellt; att stärka det vetenskapliga faktaunderlaget för miljöpolitiken; att säkerställa investeringar och skapa de rätta incitamenten för att skydda miljön; och slutligen, att öka integreringen av miljöhänsyn och det politiska sammanhanget inom såväl miljöpolitiken som annan politik. Dessa horisontella åtgärder kommer att gynna EU:s miljöpolitik även utöver detta programs räckvidd och giltighetstid.

Prioriterat mål 4: Att få största möjliga fördelar av EU:s miljölagstiftning

54. Nyttan med att se till att EU:s miljölagstiftning verkligen genomförs är tredubbel: det ger lika villkor för ekonomiska aktörer som verkar på den inre marknaden, det stimulerar innovationer och det ger pionjärfördelar för europeiska företag inom många branscher. Kostnaderna om lagstiftningen inte genomförs är däremot höga, grovt räknat omkring 50 miljarder euro per år, inklusive kostnader för

överträdelser⁶⁰. Enbart under 2009 behandlades 451 mål om överträdelser av EU:s miljölagstiftning. Kommissionen tar också emot många klagomål direkt från EU-invånare, som ofta skulle kunna hanteras bättre på nationell eller lokal nivå.

55. Att förbättra genomförandet av EU:s miljölagstiftning på medlemsstatsnivå kommer därför att ha högsta prioritet de kommande åren. Det finns stora skillnader i genomförandet mellan och inom medlemsstater. Det finns ett behov av att förse de som genomför miljölagstiftningen på nationell, regional och lokal nivå med kunskaper och kapacitet för att öka de positiva effekterna av lagstiftningen.
56. Det stora antalet överträdelser, klagomål och inlagor på miljöområdet visar att det behövs ett effektivt, lättarbetat kontrollsystem på nationell nivå för att hjälpa till att kartlägga och lösa problem med genomförandet, i kombination med åtgärder för att hindra att de över huvud taget uppstår. Ansträngningarna under perioden fram till 2020 kommer därför att inriktas på förbättringar inom fyra huvudområden.
57. För det första ska sättet att samla in och sprida kunskap om genomförandet förbättras för att hjälpa allmänheten och miljöexperter att till fullo förstå hur nationella och lokala förvaltningar verkställer unionens åtaganden⁶¹. Om en enskild medlemsstat har specifika svårigheter med genomförandet kommer den att få stöd, på liknande sätt som i den anpassade strategi som tillämpades för den europeiska planeringsterminen. Exempelvis kommer partnerskapsavtal om genomförande som omfattar kommissionen och enskilda medlemsstater att upprättas för att hantera frågor som hur man kan få ekonomiskt stöd för genomförande och bättre informationssystem för att registrera framsteg.
58. För det andra kommer EU att utöka kraven på kontroller och övervakning till att omfatta EU:s miljölagstiftning i dess helhet och komplettera dessa med en kapacitet på EU-nivå för att hantera situationer som ger anledning till oro.
59. För det tredje ska metoden förbättras för hur klagomål på genomförandet av EU:s miljölagstiftning hanteras och åtgärdas på nationell nivå.
60. För det fjärde kommer EU:s invånare att få bättre tillgång till rättslig prövning i miljöfrågor och effektivt rättsligt skydd, i överensstämmelse med internationella fördrag och förändringar som har sin grund i Lissabonfördragets ikraftträdande och domstolens senaste rättspraxis. Konfliktlösning i godo kommer också att uppmuntras som ett alternativ till tvist.
61. Den allmänna nivån på miljöpolitiken runt om i EU kommer att höjas genom att samarbetet stärks på EU-nivå mellan dem som yrkesmässigt arbetar med miljöskydd (offentligt anställda jurister, inspektörer, åklagare, ombudsmän och domare) och genom att de uppmuntras att dela med sig av god praxis.
62. För att hjälpa medlemsstaterna att stärka efterlevnaden⁶² kommer kommissionen att fortsätta ta sitt ansvar, genom att se till att lagstiftningen är ändamålsenlig och

---

⁶⁰ *The costs of not implementing the environmental acquis*, COWI, 2011).

⁶¹ COM(2012) 95, EUT C 171, 16.6.2012.

⁶² KOM(2008) 773, EUT C 76, 25.3.2010.

speglar de senaste vetenskapliga rönen. I allmänhet kommer rättsliga bestämmelser som är tillräckligt klara och tydliga att utfärdas i form av förordningar som har direkta, mätbara effekter och leder till färre inkonsekvenser vid genomförandet. Kommissionen kommer att öka sin användning av resultattavlor och andra metoder för att offentligt registrera medlemsstaternas framsteg med att genomföra specifika rättsakter.

63. För att maximera nyttan med EU:s miljölagstiftning ska programmet säkerställa följande till 2020:
- (a) EU:s invånare har tillgång till tydlig information som visar hur EU:s miljölagar genomförs.
  - (b) Genomförandet av specifik miljölagstiftning har förbättrats.
  - (c) Efterlevnaden av EU:s miljölagstiftning har stärkts på alla förvaltningsnivåer och lika villkor garanteras på den inre marknaden.
  - (d) Allmänheten har större förtroende för EU:s miljölagstiftning.
  - (e) Principen om effektivt rättsligt skydd för invånarna och deras organisationer främjas.

Detta kräver i synnerhet följande:

- (a) Inrättande av system på nationell nivå för att sprida information om hur EU:s miljölagstiftning genomförs, i kombination med en översikt på EU-nivå över enskilda medlemsstaters resultat.
- (b) Upprättande av partnerskapsavtal om genomförande mellan kommissionen och medlemsstaterna.
- (c) Bindande kriterier för hur medlemsstaterna ska utföra effektiva kontroller och effektiv övervakning utvidgas till större delar av EU:s miljölagstiftning, och en kompletterande kapacitet inrättas på EU-nivå för att hantera situationer som ger anledning till oro, uppbackat med stöd till nätverk av yrkesverksamma.
- (d) Införande av konsekventa och effektiva förfaranden på nationell nivå för att hantera klagomål om genomförandet av EU:s miljölagstiftning.
- (e) Säkerställande av att de nationella bestämmelserna om tillgång till rättslig prövning motsvarar Europeiska unionens domstols rättspraxis och främjar konfliktlösning i godo utanför domstol för miljörelaterade konflikter.

Prioriterat mål 5: Att förbättra faktaunderlaget för miljöpolitiken

64. Underlaget för EU:s miljöpolitik består av miljöövervakning, data, indikatorer och bedömningar knutna till genomförandet av EU:s lagstiftning samt formell vetenskaplig forskning och forskningsprojekt som drivs med deltagande av allmänheten (citizen science). Det har gjorts betydande framsteg för att stärka detta underlag, öka medvetenheten och förbättra opinionsbildarnas och allmänhetens

förtroende för en evidensbaserad syn på politik, vilket underlättar deras förståelse för komplexa miljö- och samhällsproblem.

65. Åtgärder bör vidtas på EU-nivå och internationell nivå för att ytterligare stärka och förbättra samverkan mellan vetenskap och politik i miljöfrågor, exempelvis genom att det utses ansvariga vetenskapliga rådgivare, något som kommissionen och vissa medlemsstater redan har gjort.
66. Den nuvarande utvecklingstakten och osäkerheten kring framtida trender gör dock att det krävs ytterligare åtgärder för att bevara och stärka faktaunderlaget, så att det säkerställs att EU:s politik även fortsättningsvis bygger på en god kunskap om miljöns tillstånd, möjliga handlingsalternativ och deras konsekvenser.
67. Under de senaste årtiondena har det skett förbättringar av hur miljörelaterad information och statistik samlas in och används, såväl på EU-nivå och i medlemsstaterna som globalt. Insamlingen av data och deras kvalitet varierar dock och de många olika källorna kan göra det svårt att få tillgång till data. Det krävs därför kontinuerliga insatser för att se till att tillförlitliga, jämförbara och kvalitetssäkrade data och indikatorer är tillgängliga för dem som arbetar med att utforma och genomföra politiken. Det behöver tas fram miljörelaterade informationssystem som lätt kan integrera information om nya ämnesområden.
68. Att i större utsträckning tillämpa principen bakom det gemensamma miljöinformationssystemet⁶³, att ”rapportera en gång, använda uppgifterna flera gånger”, och tillämpa gemensamma synsätt och normer för insamling och jämförelse av rumslig information enligt systemen Inspire⁶⁴ och GMES⁶⁵ kommer att bidra till att undvika dubbelarbete och onödiga administrativa bördor för offentliga myndigheter, liksom arbetet för att synkronisera rapporteringskraven i olika lagstiftningsakter. Medlemsstaterna bör se till att information som samlats in för att bedöma miljökonsekvenser av planer, program och projekt (t.ex. i form av miljökonsekvensbedömningar eller strategiska miljöbedömningar) blir lättare tillgänglig för allmänheten.
69. Det finns fortfarande stora kunskapsluckor och vissa av dem rör detta programs prioriterade mål. Det är därför nödvändigt att satsa ytterligare på att fylla dessa luckor för att se till att offentliga myndigheter och företag har ett bra beslutsunderlag som verkligen speglar de faktiska sociala, ekonomiska och miljömässiga fördelarna och kostnaderna. Inom fyra områden finns särskilt tydliga brister:
  - Det krävs avancerad forskning för att fylla uppgifts- och kunskapsluckor och lämpliga modellverktyg för att bättre förstå komplexa frågor som rör miljöförändringar, exempelvis klimatförändringar och effekter av katastrofer, artförlusters betydelse för ekosystemtjänster, miljömässiga trösklar och ekologiska brytpunkter. De befintliga underlagen motiverar redan fullt ut att

---

⁶³ KOM (2008) 46, EUT C 118, 15.5.2008.

⁶⁴ Direktiv 2007/2/EG om upprättande av en infrastruktur för rumslig information i Europeiska gemenskapen (Inspire)), EUT L 108, 25.4.2007.

⁶⁵ Förordning (EU) nr 911/2010 om det europeiska jordövervakningsprogrammet (GMES), EUT L 276, 20.10.2010.

försiktighetsåtgärder vidtas inom dessa områden, men för att få reda på vilka åtgärder som är lämpligast krävs ytterligare forskning om planetens gränser, om systemrisker och om hur vårt samhälle kan hantera dem. Detta bör omfatta insatser för att fylla uppgifts- och kunskapsluckor, kartlägga och bedöma ekosystemtjänster, förstå den biologiska mångfaldens grundläggande roll för dessa och hur de anpassar sig till klimatförändringar.

- Övergången till en inkluderande grön ekonomi kräver att tillräcklig hänsyn tas till samspelet mellan socioekonomiska faktorer och miljöfaktorer. Att öka vår förståelse för hållbara konsumtions- och produktionsmönster, hur kostnaderna för att agera eller inte agera kan vägas in på ett bättre sätt, hur förändringar i individens och samhällets beteende påverkar miljön och hur Europas miljö påverkas av globala megatrender kan bidra till att de politiska initiativen kan riktas mot bättre resurseffektivitet och att minska miljöbelastningarna.
- Det råder fortfarande osäkerhet kring vilka effekter hormonstörande ämnen, blandningar, kemikalier i produkter och nanomaterial har på människors hälsa och miljön. Genom att dessa luckor fylls kan beslutsfattandet gå snabbare och framtida utveckling av EU:s kemikalielagstiftning inriktas mot problemområden, samtidigt som hållbarare kemikalieanvändning främjas. En bättre kunskap om de miljöfaktorer som påverkar människors hälsa skulle göra det möjligt att vidta förebyggande politiska åtgärder.
- För att alla sektorer ska bidra till att bekämpa klimatförändringarna krävs en tydlig översikt över mätningar, övervakningar och insamling av uppgifter som rör utsläpp av växthusgaser, vilka för närvarande är ofullständiga för vissa nyckelsektorer, exempelvis jordbruket.

Horisont 2020 kommer att ge möjlighet att fokusera forskningen och ta till vara Europas innovationspotential genom att resurser och kunskaper samlas ihop från olika områden och ämnen inom EU och internationellt.

70. Nya frågor uppstår genom att politiken inte håller jämna steg med den snabba tekniska utvecklingen, t.ex. vad gäller nanomaterial, okonventionella energikällor, koldioxiduppsamling och förvaring och elektromagnetiska vågor. Detta innebär utmaningar för riskhantering och kan ge upphov till konflikter mellan olika intressen, behov och förväntningar, vilket i sin tur kan leda till ökad allmän oro och eventuellt fientlighet mot ny teknik. Det behövs därför en bredare, tydligare samhällsdebatt om miljörisker och vilka eventuella kompromisser som vi är villiga att godta mot bakgrund av ibland ofullständig eller oviss information om nya risker och hur de bör hanteras. Ett systematiskt tillvägagångssätt för hantering av miljörisker kommer att förbättra EU:s kapacitet att kartlägga och reagera på teknisk utveckling i rätt tid och skapar därmed förtroende hos allmänheten.
71. För att förbättra faktaunderlaget för miljöpolitiken ska programmet säkerställa följande till 2020:
- (a) Opinionsbildare och företag har bättre underlag för att utarbeta och genomföra miljö- och klimatåtgärder samt mäta kostnader och fördelar.
  - (b) Vår kunskap om nya miljö- och klimatrisker och vår förmåga att bedöma och klara av dem är avsevärt förbättrad.

- (c) Samspelet mellan politik och vetenskap på miljöområdet har stärkts.

Detta kräver i synnerhet följande:

- (a) Forskningen i EU och medlemsstaterna måste samordnas och fokuseras för att avhjälpa viktiga kunskapsluckor på miljöområdet, inklusive riskerna för miljömässiga brytpunkter.
- (b) Införande av ett systematiskt tillvägagångssätt för hantering av miljörisker.
- (c) Insamling, hantering och spridande av miljö- och klimatdata och information måste förenklas, synkroniseras och uppdateras.

Prioriterat mål 6: Att säkerställa investeringar för miljö- och klimatpolitik och få en korrekt prissättning

72. För att nå de mål som anges ovan kommer det att krävas rätt sorts insatser från offentligt och privat håll. Samtidigt som många medlemsstater kämpar för att klara den ekonomiska krisen ger behovet av ekonomiska reformer och minskade statsskulderna nya möjligheter att snabbt gå mot en resurseffektivare, utsläppsnålare ekonomi.
73. Vissa branscher har för närvarande svårt att locka till sig investeringar på grund av bristande prissignaler från marknaden, eller snedvridna prissignaler som beror på att miljökostnader inte redovisas korrekt eller på statliga bidrag till miljöskadlig verksamhet.
74. Unionen och medlemsstaterna måste skapa rätt villkor för att se till att externa kostnader för miljöeffekter hanteras korrekt och att rätt marknadssignaler sänds ut till den privata sektorn, med beaktande av eventuella negativa sociala effekter. Det innebär att principen om att förorenaren betalar tillämpas mer systematiskt, genom att miljöfarliga ämnen fasas ut och föroreningar som beskattas i stället för arbete. När naturresurserna blir allt knappare kan avkastning och vinster kopplade till ägande eller ensamrätt till resurserna stiga. Om det offentliga ingriper för att se till att avkastningen inte är orimlig och att externa kostnader tas med i beräkningen, kommer det att leda till att resurserna används effektivare, bidra till att undvika snedvridningar av marknaden samtidigt som det ger offentliga intäkter. Miljö- och klimatprioriteringar kommer att fullföljas inom ramen för den europeiska planeringsterminen om de har betydelse för möjligheten att uppnå hållbar tillväxt i enskilda medlemsstater som omfattas av landsspecifika rekommendationer. Andra marknadsbaserade styrmedel, som betalning för ekosystemtjänster, bör användas i större omfattning inom EU och på nationell nivå för att stimulera deltagande från den privata sektorn och en hållbar förvaltning av naturkapitalet.
75. Den privata sektorn bör också uppmuntras att ta till vara de möjligheter som EU:s nya budgetram ger att öka engagemanget för att nå miljö- och klimatmål, särskilt i fråga om miljöinnovationer och införande av ny teknik, med särskild inriktning på små och medelstora företag. Offentlig-privata initiativ för miljöinnovation bör

främjas inom ramen för europeiska innovationspartnerskap, som det europeiska innovationspartnerskapet om vatten⁶⁶. Genom den nya lagstiftningen för innovativa finansieringsinstrument bör det bli lättare för den privata sektorn att få tillgång till finansiering för miljöinvesteringar, främst vad gäller biologisk mångfald och klimat. Företag inom EU bör uppmuntras ytterligare att redovisa miljöinformation som en del av sin ekonomiska redovisning, utöver vad som krävs i EU:s befintliga lagstiftning⁶⁷.

76. I förslagen för EU:s fleråriga budgetram 2014–2020 har kommissionen förbättrat integreringen av miljö- och klimatmål i alla EU:s finansieringsinstrument för att ge medlemsstaterna möjlighet att nå sådana mål. Kommissionen har också föreslagit att klimatrelaterade utgifter ska ökas till minst 20 % av hela budgeten. Inom viktiga politiska områden som jordbruk har kommissionen föreslagit en stärkning av incitamenten för jordbrukare att producera kollektiva miljönyttigheter och -tjänster på miljörelaterade villkor. Om förslagen antas kommer EU:s politik att backas upp med sammanhållna finansiella resurser för genomförandet, och ytterligare medel kommer att finnas för miljö- och klimatinsatser, vilket kommer att ge konkreta och sammanhängande fördelar på lokal och regional nivå.
77. Utöver denna integrering kommer införandet av ”integrerade projekt” i Life-programmet att göra det möjligt att kombinera medel och anpassa dem bättre till politiska prioriteringar på ett mer strategiskt och kostnadseffektivt sätt för att stödja miljö- och klimatrelaterade åtgärder.
78. Det kapitaltillskott som kommer från Europeiska investeringsbanken som en del av 2012 års pakt för tillväxt och sysselsättning utgör en extra investeringskälla⁶⁸.
79. Trots att betydande medel avsätts för miljön visar erfarenheterna från programperioden 2007–2013 att utnyttjandegraden på nationell och regional nivå under de inledande åren har varit mycket ojämn, vilket kan äventyra uppnåendet av överenskomna mål. För att undvika att detta upprepas bör medlemsstaterna integrera miljö- och klimatmål i sina finansieringsstrategier och program för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning, landsbygdsutveckling och havspolitik, prioritera ett tidigt utnyttjande av finansieringen för miljö- och klimatinsatser och stärka genomförandeorganens förmåga att tillhandahålla kostnadseffektiva och hållbara investeringar, för att säkerställa det finansiella stöd som krävs för investeringar inom dessa områden.
80. Det har även varit svårt att spåra utgifter som använts för biologisk mångfald och klimat. För att bedöma framstegen mot målen bör det inrättas ett system för spårning och rapportering enligt OECD:s metoder (Riomarkörerna). Detta är viktigt för EU:s samlade insatser inom ramen för multilaterala avtal om klimatförändringar och biologisk mångfald. EU kommer att bidra till den mellanstatliga process som lanserades vid Rio+20 för att bedöma behoven av finansiering och föreslå en effektiv och hållbar finansieringsstrategi för utveckling.

---

⁶⁶ KOM(2012) 216.

⁶⁷ KOM(2011) 681, EUT C 37, 10.2.2012.

⁶⁸ EUCO 76/12.

81. Arbetet med att ta fram indikatorer för att övervaka ekonomiska framsteg, som kompletterar och går utöver BNP, bör fortsätta. För att kunna säkerställa öppna, hållbara investeringar krävs att miljönyttigheter kan värderas korrekt. Ytterligare insatser för att mäta ekosystemens värde och kostnaden för deras utarmning, och för att utveckla lämpliga incitament, behövs för att få underlag för politiska beslut och investeringsbeslut. Arbetet med att utveckla ett system för miljöredovisning, som omfattar fysisk och ekonomisk redovisning av naturkapital och ekosystemtjänster, måste snabbas på. Detta stöder resultatet från Rio+20 där det erkändes att det behövs bredare mått på framsteg för att mäta välbefinnande och hållbarhet, som ett komplement till bruttonationalprodukten.
82. För att säkra investeringar för miljö- och klimatpolitik och få rätt prissättning ska programmet säkerställa följande till 2020:
- (a) Miljö- och klimatmål nås på ett kostnadseffektivt sätt och stöds genom lämplig finansiering.
  - (b) Den privata sektorns finansiering av miljö- och klimatrelaterade utgifter har ökat.

Detta kräver i synnerhet följande:

- (a) Gradvis utfasning av stöd som skadar miljön, ökad användning av marknadsbaserade styrmedel, däribland beskattning, prissättning och avgiftsbeläggning, och växande marknader för miljövänliga varor och tjänster, med beaktande av eventuella negativa sociala effekter.
- (b) Ökad tillgång till innovativa finansiella instrument och finansiering av miljöinnovationer.
- (c) Miljö- och klimattprioriteringar avspeglas korrekt i politiska åtgärder för ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.
- (d) Riktade insatser för att säkerställa en fullständig och effektiv användning av tillgängliga unionsmedel för miljöåtgärder, bland annat genom att avsevärt öka ett tidigt utnyttjande under unionens fleråriga budgetram 2014–2020 och genom att 20 % av budgeten avsätts för begränsning av och anpassning till klimatförändringar genom integrering av klimatåtgärder och tydliga riktmärken, mål, övervakning och rapportering.
- (e) Utveckling och tillämpning av ett system för rapportering och spårning av miljörelaterade utgifter i EU:s budget senast 2014, särskilt i fråga om klimatförändring och biologisk mångfald.
- (f) Integrering av miljö- och klimathänsyn i den europeiska planeringsterminen, om detta har betydelse för möjligheten att uppnå hållbar tillväxt i enskilda medlemsstater som omfattas av landsspecifika rekommendationer.
- (g) Framtagande och tillämpning av alternativa indikatorer som kompletterar och går utöver BNP för att övervaka hur hållbara våra framsteg är, och fortsatt arbete med att integrera de ekonomiska indikatorerna med de miljömässiga och sociala indikatorerna, däribland redovisning av naturkapital.

Prioriterat mål 7: Att förbättra miljöintegrering och politiskt sammanhang

83. Trots att fördraget ända sedan 1997 har krävt att miljöskyddsfrågor ska integreras i EU:s övriga politiska åtgärder tyder det allmänna tillståndet för EU:s miljö på att framstegen hittills inte har varit tillräckliga för att vända alla negativa trender, även om goda framsteg har gjorts på vissa områden. För att många av de prioriterade målen i programmet ska nås krävs en effektivare integrering av miljö- och klimathänsyn i övriga politikområden samt mer sammanhållna helhetsstrategier som ger fördelar på flera områden. Detta bör innebära att svåra kompromisser hanteras i ett tidigt skede snarare än under genomförandefasen, och att oundviklig påverkan kan mildras på ett effektivare sätt. Direktivet om strategisk miljöbedömning⁶⁹ och direktivet om miljökonsekvensbedömning⁷⁰ är, när de tillämpas korrekt, effektiva verktyg för att säkra att miljöskyddskraven integreras i planer, program och projekt. Lokala och regionala myndigheter, som i allmänhet ansvarar för beslut om användning av land- och havsområden, har en särskilt viktig roll i att bedöma miljökonsekvenser och skydda, bevara och stärka naturkapitalet, också för att öka motståndskraften mot klimatförändringar och naturkatastrofer.
84. Den förutsedda ökningen av energi- och transportnät, däribland infrastruktur till havs, måste vara förenlig med behov och åtaganden inom naturvård och klimatanpassning. Att införliva grön infrastruktur i relevanta planer och program kan bidra till att minska fragmenteringen av livsmiljöer och bevara eller återskapa ekologisk konnektivitet, stärka ekosystemens resiliens och därmed säkra den fortsatta tillgången på ekosystemtjänster, däribland koldioxidbindning och klimatanpassning, och ge hälsosammare miljöer och rekreationsområden till glädje för människor.
85. Programmet innehåller flera prioriterade mål som syftar till att stärka integreringen. I förslagen till reform av den gemensamma jordbrukspolitikerna, den gemensamma fiskeripolitiken, det transeuropeiska nätet och sammanhållningspolitiken har kommissionen inkluderat åtgärder till stöd för miljöintegrering och hållbarhet. För att programmet ska lyckas bör dessa politiska åtgärder bidra till att miljömålen nås. På samma sätt bör åtgärder som främst syftar till miljöförbättringar utformas för att ge sekundära fördelar till andra politiska åtgärder där så är möjligt. Åtgärder för att återställa ekosystem kan till exempel utformas för att gynna livsmiljöer och arter och för att binda koldioxid, samtidigt som de främjar andra ekosystemtjänster som är nödvändiga för många ekonomiska sektorer, exempelvis pollinering eller vattenrening för jordbruket, och skapar gröna jobb.
86. För att förbättra miljöintegreringen och det politiska sammanhanget ska programmet säkerställa följande till 2020:
- (a) De olika politikområdena i EU och i medlemsstaterna utvecklas och genomförs på ett sätt som stöder relevanta miljö- och klimatmål.

Detta kräver i synnerhet följande:

---

⁶⁹ Direktiv 2001/42/EG, EGT L 197, 21.7.2001.

⁷⁰ Direktiv 85/337/EEG, EGT L 175, 5.7.1985.

- (a) Integrering av miljö- och klimatrelaterade villkor och incitament i politiska initiativ, såväl i översyner och reformer av befintlig politik som i nya initiativ, i EU och i medlemsstaterna.
- (b) Systematiska förhandsbedömningar av miljömässiga, sociala och ekonomiska effekter av EU:s och medlemsstaternas politiska initiativ för att garantera att de är sammanhängande och effektiva.

ATT MÖTA LOKALA, REGIONALA OCH GLOBALA UTMANINGAR

Prioriterat mål 8: Att förbättra hållbarheten i EU:s städer

87. EU är tätbefolkat, och år 2020 beräknas 80 % av invånarna leva i städer eller stadsnära områden. Livskvaliteten påverkas direkt av stadsmiljöns tillstånd. Städernas miljöpåverkan sträcker sig också långt utanför deras fysiska gränser, eftersom de är starkt beroende av stadsnära områden och landsbygdsområden för att tillgodose efterfrågan på livsmedel, energi, utrymme och resurser och för att ta emot avfall.
88. De flesta städer har vissa gemensamma miljöproblem, som dålig luft, höga bullernivåer, utsläpp av växthusgaser, vattenbrist, översvämningar och stormar, förorenade platser, övergiven industrimark och avfall. Samtidigt är städerna i EU normgivande i fråga om hållbar stadsutveckling och är ofta först med innovativa lösningar på miljöproblem⁷¹. Allt fler europeiska städer tar med miljömässig hållbarhet som en av sina viktigaste strategier för stadsutveckling.
89. EU:s invånare drar nytta av en rad politiska åtgärder och initiativ från EU till stöd för hållbar stadsutveckling, oavsett om de lever i staden eller på landsbygden. Detta kräver dock en effektiv och ändamålsenlig samordning mellan olika förvaltningsnivåer och över förvaltningsgränserna, och kräver att regionala och lokala myndigheter systematiskt involveras i planering, utformning och utveckling av politiska åtgärder som påverkar stadsmiljön. De utökade samordningsmekanismer på nationell och regional nivå som föreslås i den gemensamma strategiska ramen för nästa finansieringsperiod och inrättandet av en plattform för hållbar stadsutveckling⁷² skulle bidra till att detta uppnås och även till att fler berörda parter och allmänheten involveras i beslut som påverkar dem. Lokala och regionala myndigheter kommer också att få nytta av fortsatt utveckling av verktyg för att förenkla insamlingen och bearbetningen av miljödata och underlätta informationsutbyte och bästa praxis, liksom av åtgärder för att förbättra genomförandet av miljölagstiftningen på unionsnivå och på nationell och lokal nivå⁷³. Detta överensstämmer med det åtagande som gjordes vid Rio+20 om att främja en integrerad syn på planering, byggande och förvaltning av hållbara städer och tätorter. En integrerad syn på fysisk stadsplanering, där långsiktiga miljöhänsyn beaktas fullt ut vid sidan av ekonomiska

⁷¹ Se till exempel rapporten *Morgondagens städer* (Europeiska kommissionen, 2011) och arbetsdokument (2012) 101/2.

⁷² KOM(2011) 615, EUT C 37, 10.2.2012.

⁷³ Se till exempel vatteninformationssystemet för Europa (WISE), Europeiskt informationssystem för biologisk mångfald (BISE) och klimatanpassningsplattformen (CLIMATE-ADAPT).

och sociala utmaningar, är nödvändig för att se till att städerna är hållbara, ändamålsenliga och hälsosamma att bo och arbeta i.

90. EU bör ytterligare främja och vid behov utöka befintliga initiativ som stöder innovation och bästa praxis i städer, nätverkande och utbyten mellan dem, och städerna bör uppmuntras att visa ledarskap inom hållbar stadsutveckling⁷⁴. EU-institutionerna och medlemsstaterna bör underlätta och uppmuntra utnyttjandet av tillgängliga EU-medel inom sammanhållningspolitiken och andra fonder som stöder städer i deras strävan efter mer hållbar stadsutveckling, öka medvetenheten och uppmuntra lokala aktörer att engagera sig⁷⁵. Att ta fram och enas om en rad hållbarhetskriterier för städer skulle ge en gemensam referensram för sådana initiativ och främja en sammanhållen, integrerad syn på hållbar stadsutveckling.
91. För att öka hållbarheten i EU:s städer ska programmet garantera att följande uppnås till 2020:
- (a) De flesta städer i EU genomför politiska åtgärder för hållbar stadsplanering och utformning av städerna.

Detta kräver i synnerhet följande:

- (a) Definition och fastställande av ett antal kriterier för att bedöma städers miljösituation, med beaktande av ekonomiska och sociala effekter.
- (b) Säkerställande av att städer har information om och tillgång till finansiering av åtgärder för att förbättra städernas hållbarhet.

Prioriterat mål 9: Att öka EU:s effektivitet i att möta regionala och globala miljö- och klimatutmaningar

92. Miljömässig hållbarhet är nyckeln till att minska fattigdom och skapa livskvalitet och ekonomisk tillväxt⁷⁶. Vid Rio+20 förnyade världens ledare sitt åtagande om hållbar utveckling och medgav att en inkluderande grön ekonomi är ett viktigt verktyg för hållbar utveckling, och att en frisk miljö spelar en nyckelroll för att säkra livsmedelstryggheten och minska fattigdomen. Med tanke på den växande befolkningen i en alltmer urbaniserad värld kommer dessa utmaningar att kräva åtgärder för vatten, hav, hållbar mark och ekosystem, resurseffektivitet (särskilt avfall), hållbar energi och klimatförändringar samt att subventioner av fossila bränslen fasas ut. Dessa frågor kommer att behöva hanteras från fall till fall på lokal, nationell eller unionsnivå samt genom engagemang i internationella åtgärder för att ta fram de lösningar som krävs för en global hållbar utveckling.
93. Resultaten från Rio+20 måste avspeglas i unionens och medlemsstaternas interna och externa politiska prioriteringar. Unionen bör också stödja inrättandet av ett politiskt

---

⁷⁴ Bland exemplen finns *Smarta städer och samhällen – ett europeiskt innovationspartnerskap* C(2012) 470, utmärkelsen Europas miljöhuvudstad och forskningsinitiativet till gemensam programplanering *Ett urbant Europa*.

⁷⁵ Kommissionen har föreslagit att minst 5 % av Europeiska regionala utvecklingsfonden i varje medlemsstat ska öronmärkas för att finansiera integrerad hållbar stadsutveckling.

⁷⁶ *Human Development Report*, UNDP, 2011.

forum på hög nivå som gradvis ersätter FN:s kommission för hållbar utveckling och övervakar genomförandet av resultaten från Rio+20.

94. Många av de prioriterade målen i programmet kan nås till fullo endast som en del av ett globalt åtagande och i samarbete med partnerländer. Det är därför som unionen och medlemsstaterna bör engagera sig i relevanta internationella, regionala och bilaterala processer på ett kraftfullt, fokuserat, enat och sammanhållet vis. De bör fortsätta att främja en effektiv regelbaserad ram för en global miljöpolitik som kompletteras av en effektivare strategisk hållning där bilaterala och regionala politiska dialoger och samarbeten anpassas till unionens strategiska partner⁷⁷, kandidatländer, grannländer och utvecklingsländer, som vart och ett får stöd genom lämplig finansiering.
95. Den tidsperiod som programmet omfattar motsvarar viktiga faser i den internationella politiken för klimat, biologisk mångfald och kemikalier. För att klara 2-gradersmålet måste utsläppen av växthusgaser minskas med minst 50 % under 1990 års nivåer till 2050. Dock har endast hälften av de utsläppsminskningar som krävs till 2020 utlovats av parterna till FN:s ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC)⁷⁸. Om det inte vidtas mer resoluta globala åtgärder är det osannolikt att klimatförändringarna kan bromsas. Även med det mest optimistiska scenariot kommer länder i allt större utsträckning att stå inför oundvikliga konsekvenser av klimatförändringar på grund av tidigare utsläpp av växthusgaser, och kommer att behöva utveckla strategier för att anpassa sig till klimatförändringar. I enlighet med Durbanplattformen för förstärkta insatser ska en omfattande och kraftfull överenskommelse som gäller för alla antas till 2015 och vara genomförd till 2020. EU kommer att arbeta aktivt i denna process och delta i diskussioner om hur gapet ska överbryggas mellan de utsläppsminskningar som industri- och utvecklingsländer har utlovat, och de insatser som krävs för att hålla sig på en utsläppsnivå som är förenlig med 2-gradersmålet. Uppföljningen av Rio+20 bör också bidra till att minska utsläppen av växthusgaser och därmed bekämpa klimatförändringarna. EU bör samtidigt bedriva och fördjupa klimatpartnerskap med strategiska partner och vidta ytterligare åtgärder för att integrera miljö- och klimathänsyn i utvecklingspolitiken.
96. De globala målen om biologisk mångfald⁷⁹ i konventionen om biologisk mångfald (CBD) måste nås till 2020 som utgångspunkt för att stoppa och på sikt vända förlusten av biologisk mångfald i världen. EU kommer att göra sin del av dessa ansträngningar, bland annat genom att nå målet att dubblera finansieringen till biologisk mångfald i utvecklingsländer till 2015 och bibehålla denna nivå till 2020⁸⁰. Det finns redan ett globalt mål till 2020 om riskhantering i samband med kemikalier. EU kommer att fortsätta att ha en aktiv och konstruktiv roll för att bidra till att nå målen i dessa processer.

---

⁷⁷ Brasilien, Kanada, Kina, Indien, Japan, Mexiko, Ryssland, Sydafrika, Sydkorea och Förenta Staterna och övriga G20-länder (dvs. Argentina, Australien, Indonesien, Saudiarabien och Turkiet.)

⁷⁸ *Bridging the emissions gap*, UNEP, 2011.

⁷⁹ CBD, *Strategic Plan for Biodiversity 2011–2020*.

⁸⁰ CBD, beslut XI/4.

97. EU har goda meriter när det gäller medlemskap i multilaterala miljööverenskommelser, men ett antal medlemsstater har ännu inte ratificerat viktiga överenskommelser. Detta minskar EU:s trovärdighet i förhandlingar. Medlemsstaterna och EU bör se till att i rätt tid ratificera alla miljööverenskommelser som de har undertecknat.
98. EU bör också utnyttja sin ställning som en av de största marknaderna i världen för att främja politiska åtgärder och tillvägagångssätt som minskar belastningen på de globala naturresurserna. Det kan ske genom att ändra konsumtions- och produktionsmönster och se till att politiken för handeln och den inre marknaden stöder miljö- och klimatmålen och ger incitament för andra länder att uppgradera och stärka sina regelverk och normer på miljöområdet. EU kommer att fortsätta främja hållbar utveckling genom att förhandla fram och genomföra ambitiösa bestämmelser i sina internationella handelsavtal och bör beakta andra politiska alternativ för att konsumtionen inom EU ska få mindre effekter på miljön i länder utanför EU. Ett exempel på ett sådant politiskt alternativ är de bilaterala partnerskapen om skogslagstiftningens efterlevnad samt förvaltning av och handel med skog (Flegt), som utgör en ram som ska garantera att endast virke som avverkats lagligt kommer in på EU-marknaden från partnerländer.
99. EU bör fortsätta att främja miljömässigt ansvarsfulla affärsmetoder. Nya krav i enlighet med EU:s initiativ om ansvarsfullt företagande⁸¹ för börsnoterade och stora icke börsnoterade bolag som sysslar med råvaruutvinning och primärskogsavverkning att rapportera in betalningar de gör till regeringarna kommer att leda till ökad insyn och ansvarighet inom exploateringen av naturresurser. Som en ledande leverantör av miljöanpassade varor och tjänster bör EU främja globala miljönormer, frihandel med miljöanpassade varor och tjänster, ytterligare utveckling av miljö- och klimatanpassad teknik, skydd för investeringar och immateriella rättigheter och internationellt utbyte av bästa praxis.
100. För att öka EU:s effektivitet i att hantera regionala och globala miljö- och klimatproblem ska programmet garantera att följande uppnås till 2020:
- (a) Resultaten från Rio+20 är helt integrerade i EU:s utrikespolitik och EU bidrar på ett effektivt sätt till de globala insatserna för att genomföra beslutade åtaganden, bland annat de som gjorts inom Riokonventionerna.
  - (b) EU ger effektivt stöd till nationella, regionala och internationella insatser för att hantera miljö- och klimatproblem och säkerställa en hållbar utveckling.
  - (c) Påverkan av konsumtionen inom EU på miljön utanför dess gränser har minskat.

Detta kräver i synnerhet följande:

- (a) Arbete för att anta mål för hållbar utveckling som a) behandlar prioriterade områden i en inkluderande grön ekonomi och mer allmänna mål för en hållbar utveckling, exempelvis energi, vatten, livsmedelstrygghet, hav, hållbar

---

⁸¹ Förslag till översyn av insynsdirektivet KOM(2011) 683 och redovisningsdirektiven KOM(2011) 684.

konsumtion och produktion samt gränsöverskridande frågor som jämlikhet, social inkludering, rättssäkerhet och god förvaltning; b) kan tillämpas universellt och omfattar alla tre områdena inom hållbar utveckling; c) bedöms och åtföljs av mål och indikatorer, och d) är sammanhängande och integrerade med ramen för utvecklingen efter 2015 och utgör ett stöd för klimatinsatser.

- (b) Arbete för att ge FN en effektivare struktur för hållbar utveckling, genom att FN:s miljöprogram (Unep) stärks i enlighet med resultaten från Rio+20, samtidigt med fortsatta ansträngningar för att ge Unep status som FN-organ och stöd till det pågående arbetet med att stärka synergieffekterna mellan olika multilaterala miljööverenskommelser.
- (c) Stärkta effekter av olika finansieringskällor, däribland beskattning och nationell resursmobilisering, privata investeringar och innovativa källor, och möjligheter skapas att använda utvecklingsbistånd för att förstärka övriga finansieringskällor som en del av den strategi för finansiering av hållbar utveckling som fastslagits både i Rio och i EU:s egen politik, däribland internationella åtaganden om finansiering som rör klimat och biologisk mångfald.
- (d) Samarbetet med partnerländer måste utformas mer strategiskt. Detta bör omfatta ett mer fokuserat samarbete 1) med strategiska partner om att främja bästa praxis för nationell miljöpolitik och miljölagstiftning, och enighet i multilaterala miljöförhandlingar; 2) med länder som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken om gradvis tillnärmning med EU:s grundläggande miljö- och klimatpolitik och förstärkning av samarbetet för att avhjälpa regionala miljö- och klimatproblem; 3) med utvecklingsländer för att stödja deras arbete med att skydda miljön, bekämpa klimatförändringar och minska naturkatastrofer och genomföra internationella miljöåtaganden för att minska fattigdomen och stärka den hållbara utvecklingen.
- (e) Ett mer konsekvent, aktivt och effektivt engagemang i multilaterala miljöprocesser som FN:s ramkonvention om klimatförändringar (UNFCCC), CBD och kemikaliekonventionerna samt övriga relevanta forum, som Internationella civila luftfartsorganisationen och Internationella sjöfartsorganisationen, i syfte att se till att åtagandena för 2020 uppfylls, både på EU-nivå och globalt, och för att enas om vilka internationella åtgärder som ska vidtas efter 2020.
- (f) Ratificering av alla viktiga multilaterala miljööverenskommelser i god tid före 2020.
- (g) Bedömning av den globala miljöpåverkan av EU:s konsumtion av livsmedel och andra varor samt möjliga åtgärder i detta sammanhang.

ÖVERVAKNING AV FRAMSTEGEN

101. Kommissionen ska se till att genomförandet av programmet övervakas i enlighet med den regelbundna övervakningsprocessen i Europa 2020-strategin. Programmet ska utvärderas före 2020, i synnerhet mot bakgrund av miljöbyråns rapport om miljöns tillstånd.

102. De indikatorer som används för att övervaka hur de prioriterade målen uppfylls innefattar dem som miljöbyrån använder för att övervaka miljöns tillstånd och genomförandet av befintliga miljö- och klimatrelaterade mål och lagar, däribland mål för klimat och energi, biologisk mångfald och milstolpar för resurseffektivitet. Ytterligare indikatorer för att mäta de övergripande framstegen mot ett resurseffektivt europeiskt samhälle och dess bidrag till välbefinnande kommer att tas fram i samarbete med berörda parter inom ramen för färdplanen för ett resurseffektivt Europa.